

ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

*Птащенко О.В., д.е.н., професор
Західноукраїнський національний університет
Шершенюк О.М., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Управління діловою активністю охоплює різні сфери діяльності підприємств: виробничу, фінансову, інноваційну, соціальну, екологічну тощо. У процесі аналізу економічної літератури було визначено, що більшість вчених виділяють два основні аспекти управління діловою активністю:

- 1) соціально-економічне управління;
- 2) управління ефективністю господарської діяльності.

Перший аспект управління діловою активністю підприємств – соціально-економічне управління, – передусім характеризує забезпечення очікуваного загальноекономічного ефекту. У даному випадку аналізується результативність виробничо-господарської діяльності підприємства, а також ступінь реалізованості економічних заходів і програм.

Значимість соціально-економічного управління визначається у залежності від його економічного і соціального характеру. У даному контексті економічний характер управління розглядається як цілеспрямований вплив на відповідні структурні елементи підприємства, а саме: систему взаємовідносин між персоналом підприємства, ресурси (фінансові, матеріальні, інформаційні тощо), результати господарювання, з метою забезпечення його ефективності, конкурентоспроможності, підвищення вартості тощо. Такі дії з боку менеджменту підприємства можуть здійснюватися за допомогою застосування відповідних методів управління, розробки планових завдань та заходів з їх використання та контролю.

Методами економічного управління вважаються сукупність засобів і способів, за допомогою яких керуючий суб'єкт (підприємство) може впливати на об'єкт, для досягнення певної мети, також вони характеризують закінчений акт впливу на будь-який об'єкт управління (ділову активність) [1]. Основними методами економічного управління є: матеріальне стимулювання персоналу; господарський розрахунок; балансовий метод; метод фінансування; регулювання цін.

Матеріальне стимулювання персоналу передбачає використання різних форм і систем оплати праці, організацію преміювання працівників. Це доповнює існуючі системи погодинної та відрядної оплати праці, які є структурним компонентом ділової активності підприємства, заохочуючи працівників до продуктивної праці, досягнення високих виробничих показників

та прискорення науково-технічного прогресу.

Господарський розрахунок – це метод організації ведення підприємства, при якому кожне підприємство порівнює витрати і результати виробництва (надання послуг) у грошовому вираженні і намагається покрити витрати власними доходами, тобто забезпечити самоокупність і оптимальну рентабельність виробництва, досягаючи тим самим фінансово-економічної складової ділової активності підприємства.

Балансовий метод – це метод, який використовується у плануванні ділової активності для досягнення збалансованості шляхом зіставлення ресурсів (матеріальних, трудових і фінансових) і потреб у них у сферах виробництва та індивідуального споживання. Система цих ресурсів в управлінні діловою активністю дозволяє досягти збалансованості як в окремих розділах, так і в загальному плані економічного і соціального розвитку. Балансовий метод розкриває економічні зв'язки, виявляє вузькі місця і диспропорції та встановлює кількісні параметри дисбалансів у різних сегментах господарської діяльності підприємства.

Метод фінансування – це сукупність способів та напрямків, направлених на акцентуванні підприємствами на внутрішні фінансові джерела і ресурси формування ділової активності, в той час, коли зовнішні джерела відіграють допоміжну і регулюючу роль. Основні методи фінансування сучасних підприємств – це самофінансування, державне фінансування, інвестування, прогресивне фінансування, кредитне забезпечення [2].

Регулювання цін на підприємстві являє собою процес встановлення ціни на конкретний товар. Ціна на продукцію підприємства значною мірою визначається зовнішніми чинниками, серед яких: вплив конкуренції, учасників каналів руху товарів (постачальників, посередників), політики держави.

Отже, основою економічного аспекту управління підприємствами є створення передумов та здійснення визначених заходів, що забезпечують позитивний результат господарської діяльності, оптимальне використання потенційних можливостей та наявних ресурсів підприємств, направлених на організацію та управління діловою активністю підприємства.

«Ділова активність» дозволяє здійснити оцінку фінансового стану підприємства, сприяє визначенню сильних і слабких сторін для формування стратегії розвитку, характеризує рівень використання потенціалу, визначає позицію підприємства на ринку, його конкурентоспроможність.

Література:

1. Кащена Н. Б., Горошанська Т. В., Польова Т. В. Ділова активність підприємства: сутність та методика аналізу: монографія. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2016. 196 с.
2. Воронко Р. М., Воронко О. С. Аналіз ділової активності в системі управління розвитком підприємства. *Підприємництво і торгівля*. 2018. Вип. 23. С. 64-69.